

Fra NTFs råd for tannlegeetikk:

Tannlegevakt og kollegialitet

Det blir av og til pekt på at enkelte tannleger som tar vakt i lokalforeningers tannlegevaktordning, ikke nøyer seg med å behandle det akutte problemet, men utfører ytterligere behandling. Dette skaper irritasjon og reaksjoner hos den som føler seg som pasientens faste tannlege. NTFs råd for tannlegeetikk er blitt bedt om å gi sitt syn på problemstillingen.

Deltagelse i vaktordninger er omtalt i våre etiske regler, § 5:

«Enhver praktiserende tannlege plikter å delta i organiserte vaktordninger etablert etter avtale med NTF. Lokalforeningen kan gjøre unntak fra denne bestemmelse når særlige grunner taler for det.»

Enkelte steder er en fast tannlegevakt med ansatte tannleger etablert av offentlig tannhelsetjeneste, andre steder er tannlegevakt organisert av lokalforeningen, og vekten går på omgang mellom tannleger i distriktet. Dette kan være tannleger som har meldt seg til denne ordningen, eller det kan organiseres som en plikt der alle aktuelle medlemmer deltar. I det siste tilfellet er altså plikten pålagt oss gjennom regelverket.

En tannlegevaktordning skal være et tilbud til befolkningen om akutthjelp når pasientens egen tannlege ikke er tilgjengelig, eller ikke har mulighet for å kunne ta

seg av pasienten. Våre reglers § 21 heter «Kun foreløpig hjelp» og har ordlyden:

«Blir en tannlege konsultert av en pasient som vedkommende forstår ikke er ferdigbehandlet av annen tannlege, skal pasientens ordinære tannlege orienteres om den behandling som er utført.»

Bestemmelsen lød tidligere slik: *«Blir en tannlege konsultert av en pasient som vedkommende forstår er under behandling av annen tannlege, bør det vanligvis bare ytes foreløpig hjelp. Kollegaen orienteres om utført behandling og pasienten sendes tilbake så snart vedkommende kollega kan gjenoppta behandlingen.»*

Eventuell videre behandling må uten tidligere tannleges samtykke kun utføres når pasienten spesielt ønsker dette, og da først etter at tannlegen har forvisset seg om at økonomiske mellomværende med forrige tannlege er oppgjort eller overlevert klageinstans til vurdering.»

Den endring som er foretatt i regelverket ble gjort etter at Konkurransetilsynet kastet sine øyne på våre regler og fant at denne var konkurransehindrende. NTF argumenterte med at dette var regler for odontologisk folkeskikk, men måtte nøye seg med nåværende ordlyd. Innad i tannlegestanden må det fortsatt være grunnlag for å hevde at rent kollegialt skal man i vaksituasjonen opptre i samsvar med den praksis som har vært gjeldende.

NTFs råd for tannlegeetikk er av den oppfatning at intensjonen i tidligere ordlyd gir klart uttrykk for hva som er akseptabel handlemåte i slike tilfeller. Denne forståelse fremkommer som en utfyllende fortolkning av nåværende § 21. Dette bør innskjerpes i forbindelse med etablering og praktisering av tannlegevaktordninger.

Hvordan «foreløpig hjelp» skal forstås blir et tolknings spørsmål, og kan oppfattes forskjellig blant annet avhengig av hva som er problemet, av pasientens situasjon og av hvor lenge det er til pasientens tannlege er tilgjengelig. Her må det gjøres en faglig vurdering, og hensynet til pasientens ve og vel må være overordnet. Det vil ikke alltid være nok å avhjelpe smerte,

det er ofte nødvendig å hjelpe pasienten til å kunne fungere sosialt. For eksempel kan en midlertidig fylling gjerne gjøre tjeneste i molarregionen, men av hensyn til pasienten kan det og være riktig å legge en permanent fylling. I fronten er oftest en permanent fylling nødvendig, eller en midlertidig krone, hvis det er den riktige løsningen. Tannlegen bør ikke gi pasienten ny time for fortsettelse eller fullførelse av en behandling som pasientens faste tannlege kan overta. –Deretter skal pasientens tannlege informeres om det som er gjort.

Hva gjør man hvis pasienten spør om å få videre behandling hos «vakt-tannlegen»? Det skal man avslå, og be pasienten ta kontakt med egen tannlege for videre behandling. Hvis derimot pasienten insisterer på å få videre behandling her, og gjør det klart at han/hun ikke vil tilbake til egen tannlege, stiller saken seg annerledes. Men også da bør den andre tannlegen kontaktes og orienteres om situasjonen.

Disse tolkningene gjelder spesielt i situasjoner der tannlegen deltar i en organisert vakttjeneste, men bør praktiseres på tilsvarende måte også når tannleger yter akutthjelp til pasienter med annen fast tannlege. Vi må imidlertid ikke glemme at fortsatt gjelder prinsippet om pasientens frie tannlegevalg

*Knut S. Kjølstad
Ivar Hoff*